

i v Rakousku a Maďarsku samotném byl by proti tomu živelný odpor. Cesta Gömbösova do Berlína vykládala se také jako obrana Maďarů proti návratu Habsburků. Nikdo nemůže pomýšlet na věci, které by znamenaly nebezpečné rozdmýchání doutnajících požárů. Docela jinak vypadá však věc s hlediska rozumné pozitivní, po výtce hospodářské spolupráce všech malých států ve střední Evropě. Tato myšlenka, která byla již podkladem plánu Tardieuova, má dnes v rámci paktu čtyř a na podkladě vzájemného porozumění francouzsko-italského docela jiné vyhlídky na přijetí a zdá se, že se v tomto směru bude nyní důsledně pracovat.

Koncem května došlo před branami Pekinu k sjednání příměří mezi vojenskými veliteli čínských a japonských sborů, když už se zdálo, že vstup Japonců do zdi severní čínské kapitály je nezbytný. Japonci dokázali však, že dovedou opravdu vymezovati své cíle rozumně a nechtějí se pustit do nedozírných bojů uvnitř vlastní Číny. Postačí jim úplně zajištění jejich výboje mandžuského, jemuž dali nominálním osamostatněním státu i mezinárodně přijatelnou formu. Čínská vláda samotná kontrahovala sice příměří, ale formální jednání o mír, jímž by se musila severovýchodních provincií definitivně zřeknout, ještě nezahájila. Naproti tomu se sovětským Ruskem se zápletky množí a není vyloučeno přenesení nepřátelství v tomto směru.

R. Procházka.

LITERATURA.

STEPHAN v. CSEKEY — DIE QUELLEN DES ESTNISCHEN VERWALTUNGSRECHTS (Gesetz und Verordnung [Tartu] Dorpat) 1930 str. 159.

Pojednání Štěpána Csekey-e daleko přesahuje rámec naznačený záhlavím. Zejména druhá část věnovaná otázce nařízení jest vlastně úplně ukončenou monografií o nařízení a otázkách s ním spojených. Seznam literatury uvedený na začátku každé z 2 kapitol, na které se kniha Csekey-ova dělí (první: zákon, druhá: nařízení) sám o sobě svědčí o tom, že nejde o pojednání dogmatické věnované výhradně určitému pozitivnímu právnímu řádu, nýbrž, že se zde čtenáři předkládá ucelená theoretická práce. Csekey ve své knize rozebral netoliko názory autorů, kteří přicházejí v úvahu u každého právníka zabývajícího se otázkami veřejného práva, nýbrž přihlíží i k literatuře, která se obyčejně vymyká pozornosti západoevropského spisovatele. Vedle písemnictví německého, francouzského, anglického, italského autor hodně používá literatury ruské, maďarské a československé.

„Ústavní právo zaniká, právo správní vzrůstá — nikde nebije do očí správnost tohoto výroku tak, jako ve státech, které se oddělily od bývalé ruské říše, t. zv. státech pomezních.“ Těmito slovy začíná Csekey své pojednání a poukazuje v úvodu, že důsledné provedení demokratických zásad vyžaduje, aby se lid účastnil netoliko v zákonodárství, nýbrž i měl podíl na moci výkonné. „Na místo monarchického principu dělení moci nastupuje demokratická snaha sjednocení moci.“

Autor podotýká, že jeho práce jest první pokus soustavného výkladu o pramenech estonského státního práva a dodává, že tato práce jest spojena s potíží a to nejen proto, že pozitivní materiál v tomto směru jest obsáhlý a neuspořádaný, nýbrž i proto, že na estonské půdě křížují se ideologie moderního západoevropského státu se svéráznými historicky se vyvinuvšími pojmy ruského předrevolučního práva.

Dále zabývá se Csekey pojmy právních pramenů, pramenů vnějších a vnitřních, psaných a nepsaných, primérních a sekundérních a všeobecných a lokálních.

Knihy Csekey-ova, jak bylo shora uvedeno, skládá se ze dvou částí. První část jest věnována z á k o n ů. Autor právem zdůrazňuje, že pojem zákona jako pojem pozitivně právní jest pojmem formálním a že pojem zákona materiálního splývá s pojmem právní normy a zdůrazňuje, že estonskému právu pojem zákona jest znám jako ryze formální pojem — jako státní akt pocházející od národního shromáždění — (Riigikogu) aneb od národa a uveřejněný ve sbírce zákonů (Rigi-Teataja). Dále zabývá se autor procesem tvoření zákonů podle estonského práva a poukazuje, že vzhledem k zvláštnostem estonského státního ústrojí (v Estonsku předseda ministerské rady jest současně hlavou státu — presidentem republiky) sankce a promulgace splývají v jeden akt a přínaležejí národnímu shromáždění. Konečně autor zevrubně a to vzhledem k estonské praxi, probírá otázku uveřejnění zákona a významu tohoto aktu v demokratickém státě.

Druhá část zabývá se otázkou nařízení, zejména n a ř í z e n í v l á d n í h o. Nařízení podle estonského práva odpovídá všeobecnému pojmu nařízení ve smyslu formálním, t. j. jest projevem vůle ve formě všeobecného předpisu, pocházejícího od výkonné moci. Zde autor zevrubně probírá otázky různých druhů nařízení, problém delegace zákonodárné moci a jiné souvisící otázky. V této části přihlíží Csekey k výsledkům známé diskuse v československém písemnictví a zevrubně probírá názory Weyrovy, Krejčího, Neubauerovy a jiných našich spisovatelů.

Jak bylo uvedeno na začátku, práce Csekey-ova, která jest uveřejněna ve sborníku maďarského vědeckého institutu, jest zevrubným, theoretickým pojednáním o problému zákona a nařízení a tím zařazuje se do řady takových monumentálních děl věnovaných této otázce, jako jest monografie Jelínkova a Korkunova stejného názvu. *Dr. E. T.*

FRED HENDERSON: PENĚŽNÍ VELMOC A LIDSKÝ ŽIVOT. Sbírkky „Úkoly dneška“ II. řady, svazek 3. Vydal Jan Laichter v Praze. Praha 1933. Stran 186 za 24 Kč.

Knihy Hendersonova, jak sám autor poznamenává v úvodu, pokouší se vysvětliti peníze a politiku, jež je spravuje, podle běžných zkušeností a skutečných jevů denního života. Předkládá k prozkoumání a diskusi tyto these, které chce dokázati a také přesvědčivě dokazuje: Pohlížíme-li na peníze jako statek hodnotný sám o sobě a užíváme-li jich tak, činíme je neschopnými, aby náležitě sloužily jako prostředek směny a distribuce; nynější světová peněžní politika se řídí tímto pojetím peněz při vši naší hospodářské činnosti, neboť veškeren postup při tvoření, vydávání a užívání peněz je přizpůsoben požadavkům tohoto falešného názoru a jejich účelu v hospodářských věcech života; toto falešné pojetí peněz, jímž se stávají neschopnými k vlastnímu svému účelu, má svůj vznik v některých nesprávných základních zásadách samotné naší teorie výroby; nynější zhroucení peněžní soustavy a všechny pohromy pro lidský život z toho vyplývající, jimiž dnes svět trpí, jsou přímým a nevyhnutelným důsledkem tohoto základního omylu.

Nejvýznačnější skutečností v životě dnešního světa je podle Hendersona to, že zatím co po peněžní stránce prožíváme těžké doby, kdy si mnohého nemůžeme dopřáti, hojnost skutečného bohatství statků, připraveného zde na světě k našemu použití, je větší než kdykoli jindy v dějinách lidstva. Vše, čehokoli je třeba na udržování a zvelebování lidského života v nejplnější možné míře, vše, co můžeme pova-